

การวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางวิลาวัลย์ ตันวัฒนะพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-160-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**AN ANALYSIS OF COST AND THE ALTERNATIVES OF COST-REDUCTION
FOR PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS IN THE NORTHEASTERN REGION**

Mrs. Wilawan Tunwattanapong

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Development Education
Department of Foundation Education
Graduate School**

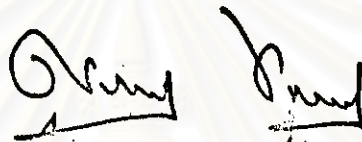
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-160-6

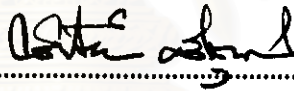
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุนโรงเรียนอาชีวศึกษา
เอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดย นางวิภาวณีย์ ตันวัฒนะพงษ์
ภาควิชา สारตตศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.พิษเณศ เจษฎาฉัตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

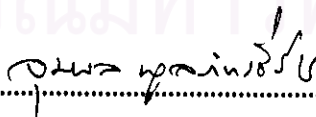
.....ประธานกรรมการ
(ดร.อธิปัตย์ คลี่สุนทร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.พิษเณศ เจษฎาฉัตร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุมพล พุทธภัทรชีวิน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรขอด)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิชาวิจัย ค้นคว้าค้นพบ : การวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุนโรงเรียนอาชีวศึกษา
เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (An Analysis of Cost and The Alternatives of Cost-Reduction
For Private Vocational Schools In The Northeastern Region) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ดร.พิษณุเศส เชนฎาฉัตร, 159 หน้า
ISBN 974-637-160-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและเปรียบเทียบต้นทุนในการจัดการศึกษาตาม
เกณฑ์มาตรฐานและตามที่เกิดขึ้นจริงรวมทั้งวิเคราะห์ทางเลือกในการลดต้นทุนในการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน
9 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ 4 โรงเรียน เปิดสอน
ช่างอุตสาหกรรม 2 โรงเรียนและเปิดสอนบริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม 3 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และ Mann-Whitney U-test ในการเปรียบเทียบต้นทุนตามเกณฑ์มาตรฐานและที่เกิดขึ้นจริง

ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนเฉลี่ยต่อคนตลอดหลักสูตร ปวช. และ ปวส. ตามเกณฑ์มาตรฐานสำหรับ
โรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ กลุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม และกลุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชา บริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม เท่ากับ 56,800
บาท 148,600 บาท และ 82,350 บาท ตามลำดับต้นทุนเฉลี่ยต่อคนตลอดหลักสูตรตามที่เกิดขึ้นจริงสำหรับ
กลุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ กลุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม และกลุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชาบริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม เท่ากับ 32,750
บาท 26,100 บาท และ 45,750 บาท ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแล้วพบว่าต้นทุนดำเนินการสูงกว่า
ต้นทุนลงทุนทุกกลุ่มโรงเรียนทั้งต้นทุนตามเกณฑ์มาตรฐานและต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และเมื่อเปรียบเทียบต้น
ทุนตามเกณฑ์มาตรฐานกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงพบว่า ต้นทุนตามเกณฑ์มาตรฐานสูงกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง
ในโรงเรียนทุกกลุ่ม ส่วนทางเลือกในการลดต้นทุนคือ การเปิดสอนหลักสูตรที่สามารถใช้ทรัพยากรทางการ
ศึกษาร่วมกัน และการเปิดสอนสองรอบ

ภาควิชา.....สารัตถศึกษา.....
สาขาวิชา.....พัฒนศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C543508 : MAJOR DEVELOPMENT EDUCATION
KEY WORD:

UNIT COST/COST-REDUCTION/PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL
WILAWAN TUNWATTANAPONG: AN ANALYSIS OF COST AND THE ALTERNATIVES OF
COST-REDUCTION FOR PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS IN THE NORTHEASTERN REGION.
THESIS ADVISOR : ASSIST.PROF.PRUET SIRIBANPITAK, Ph.D. THESIS COADVISOR:
PHITSANES JESSADACHATR, Ph.D. 159 pp. ISBN 974-637-160-6

The purpose of this study was to analyze unit cost, to compare standard and actual educational cost, and to find the alternatives of cost reduction for private vocational schools in the Northeastern region. The samples consists of 9 private vocational schools i.e. 4 Business Administration schools, 2 Industrial Engineering schools, and 3 Business Administration and Industrial Engineering schools. Questionnaires and personal interviews were used for gathering information. Mean, Standard Deviation and Mann-Whitney U-test were applied to analyze and compare standard and actual cost.

The findings indicated that the standard unit cost of the paw waw chaw and paw waw saw program of the group of schools offering courses in Business Administration, Industrial Engineering, and Business Administration and Industrial Engineering equaled to 56,800 Bahts, 148,600 Bahts and 82,350 Bahts respectively. However, the actual unit cost of these programs were 32,750 Bahts, 26,100 Bahts, and 45,750 Bahts respectively. In performing detailed analysis, it was evident that the operating unit cost was higher than the capital unit cost in every group of schools, whether in terms of standard or actual unit cost. Comparing standard and actual unit cost, the former was higher than the latter for every group of schools.

The suggested alternatives of cost reduction for private vocational schools were to offer two-shift program, courses and programs sharing the same educational resources.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิติกร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ศิริบรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ ดร. พิชเชศ เชนฎาฉัตร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำตรวจแก้ไขตั้งแต่เริ่มเสนอหัวข้อจนกระทั่งสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เทียนฉาย กีระนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังคิด พิริยะรังสรรค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ ตั้งกุล ภาควิชาศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้คำแนะนำแนวความคิด ทฤษฎี อันนำไปสู่ความสำเร็จในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อธิปิตย์ กลีสุนทร อาจารย์ ดร.จุมพล พุดภัทรชีวิน รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอค คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำ

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สวัสดิ์ อุดมโกษณ์ ดร.พงษา ว่องตระกูล ดร.สถาพร มอญโพพาน ที่ได้ให้คำแนะนำแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำแนวทางในการวิจัยและขอขอบพระคุณผู้รับใบอนุญาต ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

คุณความดีที่ล่วงพ้นอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้ บิดา มารดา และครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

วิภาวณีย์ คັນวิณะพงษ์

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ผลการวิจัยที่คาดหวังและการนำไปใช้ประโยชน์.....	11
2	
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องต้นทุน.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
เกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการจัดตั้ง โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา.....	22
3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากร.....	34
กลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง.....	44
2. การวิเคราะห์ต้นทุนในการจัดการศึกษาของ	
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.....	47
2.1 การวิเคราะห์ต้นทุนตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ...	47
2.2 การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการศึกษา.....	72
2.3 การเปรียบเทียบต้นทุนตามเกณฑ์มาตรฐาน กับค่าที่เกิดขึ้นจริง.....	86
2.4 การวิเคราะห์ทางเลือกในการลดต้นทุน.....	109
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	113
สรุปผลการวิจัย.....	113
อภิปรายผลการวิจัย.....	115
ข้อเสนอแนะ.....	119
รายการอ้างอิง.....	121
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก.....	126
ภาคผนวก ข.....	139
ภาคผนวก ค.....	143
ภาคผนวก ง.....	146
ประวัติผู้วิจัย.....	148

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ร้อยละของนักเรียน นักศึกษาที่รับไว้ต่อผู้สมัครสอบประเภทอาชีวศึกษา จำแนกตามสังกัด ประเภทวิชาและหลักสูตร ปีการศึกษา 2534-2535..... 3
2	ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา เฉลี่ยรายหัวต่อปี ของวิทยาลัยเอกชน..... 18
3	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 34
4	กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย..... 38
5	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 45
6	จำนวนนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2534-2538..... 46
7	ดัชนีลงทุนตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชา พณิชยกรรม หรือบริหารธุรกิจ ปี พ.ศ. 2538..... 51
8	ดัชนีลงทุนตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม พ.ศ. 2538 หลักสูตร ปวช..... 54
9	ดัชนีลงทุนตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม พ.ศ. 2538 หลักสูตร ปวช. และ ปวส..... 57
10	ดัชนีลงทุนตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชา บริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม พ.ศ. 2538..... 60
11	ดัชนีดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชา พณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2538..... 62
12	ดัชนีดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม พ.ศ. 2538..... 64
13	ดัชนีดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชา บริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม พ.ศ. 2538..... 65
14	ดัชนีรวมต่อหน่วยนักศึกษาดต่อดัชนีต่อคนตามเกณฑ์มาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาพณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ ปี พ.ศ. 2538..... 67
15	ดัชนีรวมต่อหน่วยนักศึกษาดต่อดัชนีต่อคนตามเกณฑ์มาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2538..... 69

ตารางที่	หน้า
16	ดัชนีรวมต่อหน่วยนักศึกษาดลอดหลักสูตรเฉลี่ยต่อหน่วยตามเกณฑ์มาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2538.... 70
17	ดัชนีที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ หลักสูตร ปวช. และปวส. ปีการศึกษา 2538..... 76
18	ดัชนีที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม หลักสูตร ปวช. และปวส. ปีการศึกษา 2538..... 79
19	ดัชนีที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจและ ช่างอุตสาหกรรม หลักสูตร ปวช. และปวส. ปีการศึกษา 2538..... 82
20	ดัชนีรวมต่อหน่วยนักศึกษาดลอดหลักสูตรเฉลี่ยต่อหน่วยตามที่เกิดขึ้นจริง ประเภทวิชาพาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ ปี พ.ศ. 2538..... 83
21	ดัชนีรวมต่อหน่วยนักศึกษาดลอดหลักสูตรเฉลี่ยต่อหน่วยตามที่เกิดขึ้นจริง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2538..... 84
22	ดัชนีรวมต่อหน่วยนักศึกษาดลอดหลักสูตรเฉลี่ยต่อหน่วยตามที่เกิดขึ้นจริง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2538..... 85
23	ดัชนีตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2534-2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ..... 88
24	ดัชนีตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2534-2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม..... 90
25	ดัชนีตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2534-2538 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม..... 92
26	ดัชนีที่เกิดขึ้นจริง ปี พ.ศ. 2534-2538 ประเภทวิชา พาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ..... 94
27	ดัชนีที่เกิดขึ้นจริง ปี พ.ศ. 2534-2538 ประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม..... 97
28	ดัชนีที่เกิดขึ้นจริง ปี พ.ศ. 2534-2538 ประเภทวิชา บริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม..... 99
29	ดัชนีเฉลี่ยต่อหน่วยต่อปี ของโรงเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ ช่างอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามดัชนีมาตรฐาน และดัชนีที่เกิดขึ้นจริง ปี พ.ศ. 2534-2538..... 101

ตารางที่	หน้า
30	การจัดลำดับต้นทุนมาตรฐานกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง จำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 102
31	ผลการวิเคราะห์ค่า U-test จำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 102
32	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยต้นทุนมาตรฐานกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง จำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 103
33	ต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยต่อปี พ.ศ. 2534-2538 จำแนกตามประเภทของต้นทุนและประเภทโรงเรียน..... 104
34	ต้นทุนตามเกณฑ์มาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ จำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 105
35	ต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงจำแนกตามประเภทโรงเรียน..... 107
36	จุดคุ้มทุนของต้นทุนตามเกณฑ์มาตรฐานและที่เกิดขึ้นจริง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน..... 108
37	ต้นทุนอุปกรณ์การศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรเดียว สาขาวิชาเดียว และหลายหลักสูตร หลายสาขาวิชา..... 110
38	ต้นทุนต่อหน่วยนักศึกษาตลอดหลักสูตรเฉลี่ยต่อคน ตามเกณฑ์มาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่เปิดสอนหลักสูตรเดียว สาขาวิชาเดียว และหลายหลักสูตรหลายสาขาวิชา..... 110
39	ต้นทุนลงทุนสูงสุด 3 อันดับแรก จำแนกตามประเภทของต้นทุน..... 111